

2339

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक

४३४ वेद (४२९)

ग्रंथ नाम

वेदांग गद्य

विषय

म० वेदांग

(1)

॥ श्रीनाथ ॥ ॥ शास्त्रीयज्ञानवल्लौकिकज्ञानभिन्नकिं एक शास्त्रीयश्च
॥ नुमानादिप्रमाव्यवहारचलौकिकव्यवहारीदिसतो जे शास्त्रीयघटज्ञानते
॥ चलौकिकहीयास्तव एक आंधला आंधारातरले पास्वीतो हे आश्चर्य
देहात्मबुद्धिअज्ञातविषयप्रमाता होतो हे आश्चर्य शास्त्रकारना प्रामि
तिप्रमाता होतो परंतु स्वतां देहात्म बुद्धिच प्रसतो शास्त्राने घटसकृतसांगी
तला तो कळला व जीवशरीराहून भिन्न विभूचौदागुणाचा सहस्रदांसांगी
तला तो बुद्धिरूढ होतना हिं शास्त्रज्ञचमी अमुक पुत्रसंलक्षणमानितो यास
कारणकाय जीवज्ञानास शास्त्रभिन्नसाधनपाहिजे लक्षणालतर घटज्ञाना
सकानपाहिजे जसा जीवसमजलातसाच घटही समजलाना हीं शास्त्रभि
न

(2)

नसाधनापेक्षातेकांशास्त्रज्ञाननिरर्थक जसें आमचे शास्त्री जी वास ब्रह्म
ताजाणा यासनानासाधने सांगितलीतसींतुमचे शास्त्री तोनाहिं तुमचे शा
तो स्त्री जीवतो जीवचें कळयास साधन काशास घटवत सकृत सांगितलास म
जावा जीवज्ञानास शास्त्रानुसार साधन ही तुमचे शास्त्री सांगितलेनाहिं
विपरीत बुद्धिनाशार्थ शास्त्रेति विपरीत बुद्धिनशेतर शास्त्रानर्थक्य जी
वज्ञानार्थ साधन शास्त्राने सांगितेतर घटज्ञानासही साधन सांगिते जसा
जीवसमजलानाहिंत साच घटही समजलानाहींच कळलाच आहेतर
सांग घटकाशास ह्यावे अवयव जन्य अवयवी घट ह्यालतर न ज
न्यउत्तर संसृष्टाणां तां रूपरसगंधादिवत् गुरुत्वदिगुणत्वावे अवयवावय

(2A)

वीचेठायीसमकालअनस्यतसुवर्णहीद्विगुणरूपेवं पूर्वसंस्ठल्लणतांअवय
वसमुदायअवयवीकिंवाअवयवसंघातअवयवी संघातवासमुदायसाम
ये ग्रीपतितअन्नावयववत् अवयवचहोतेयोससमप्रत्तअवयचित्तघटत्कसे
एयील आकारासघटल्लणवेंतरसिद्धाचिउत्पतिपुनःप्रवेशवसिद्धासु
उपादानापेक्षानसावी उपादानसहितआकारघटल्लणतांहीअन्नावय
ववत्आकारहीअवयवजालातेकांआकारउपादानाहूनभिन्नअवयवी
५घटअसावा आकारोपादानयोगघटल्लणतांगुणजालानद्रव्यवजाति
भ्रष्टजाला यास्तवशक्तअवयवी शक्तीअवयव ननुशक्तआसातोअव
यवील्लणतांजन्यत्वनित्यत्प्रसंग न शक्तीचाउपादानसंस्ठआत्मा
अ

(3)

परस्परानुप्रवेशास्तव शक्तीही अवयवी न अवयवी अवयवदशोस एतचना
हिचंद्रकळादशोस एतचनाहितदत् परस्परानुप्रवेशास्तवच शक्ति अवयवसं
सुचनावयवी अवयवीनित्यकांनसावा नित्यासअवयवकरासअन्यत्वा
र्थ कालासमध्यान्सायान्तर्य घटिअवयवापेक्षा अवयवीनित्यहेआ
श्रय क्षणवयवीकालनित्यक्षणआणधिकेहेतापेक्षाउपाधिवत्हेही
अवयव नित्यासअवयवसंभवतील कालक्षणवत् राज्यार्थराजा
ससैन्यापेक्षाजसीकिंवाभोक्त्यासअन्नापेक्षानअन्नास धान्यस्व
तांलवणाहरिद्रादिअवयवजमाकरूनजलअग्निआदिकारकमेळु
नसिजतेऐसेनाहिं भोक्तअन्नाससिजवितोतेकांअन्नसिजते ज

(3A)

स्वानुभवविशेषादिपरिग्रहप्रमाणेन

सीक्यासिकारकापेक्षातसीजिलरोधसउपयोगीआकारादिअवयवोपेक्षा
भोक्त्यास अपेक्षावानुक्तानभोक्त्यासेलक्षणसीलतरभोगार्थचकर्तत्व
भोक्त्याससाक्षातवास्वाभाविकवाअज्ञेन भोक्तास्वभोगार्थज्ञानक्रियादिवि
षयउत्पादितो यास्तवभोक्त्यादिभोग्यमात्रभोगवयव भोगअवयवी भोग
चेतनत्वमात्रयास्तवआत्मतत्त्वात्मक स्वप्रियत्वभोगात्मकत्वजैवस्तुचेढाई
त्याप्रियत्वांतर्भूतत्वत्यर्यवसानचसर्वभोगरूपताही जैसेअवयवावसानप
रमाणचेढायीतैसेअवयवीअवसानभोगाचेढाई नानाअनेकअंगगी
मिळूनएककृतु परंतुअंगीकृतुचइतरांगीअंगीत्वाभास अंगीतोचअ
वयवी अंगीअवयवील्लणाताजन्यलक्षणसीलतर न सूर्यप्रभावतहाभोग

स्वानुभवविशेषादिपरिग्रहप्रमाणेन

(4)

निसनिरंतरसिद्ध व्यवहारसिद्धिकारणोभूतचतुष्टयरूपआविर्भावकजेचि
छक्तिउभीठाकलीतिनचकुडालादिव्यत्प्याकारवकुडालीघटाद्याकार
रूपेकडूनदर्शनयोग्यआपलेरूपदाखविले ज्याकार्यापेक्षेकरतांज्याव्य
क्तिशक्तीचीआपेक्षात्याव्यक्तीचीजेआकारोपादानात्मकशक्तिउभीठाक
लीतीचेअधिष्ठानभूतेचेतन्यतेशक्तिव्यक्ति जलरोधोपयोगीआका
रादिअवयवविचारसंधानवर्तेत्यात्याकार्यार्थ जेथजेसेउपयोगीअका
रादिअवयवतसेतेथविचारूनतसीतसीरूपेधरूनतोतोअर्थउभाकेला
वभोक्ताजालायास्तवघटपरमात्मा त्यात्याकार्यापेक्षेकरतांआविर्भा
वितज्याअन्योन्यावृत्तशक्तिसोसपरस्परानुप्रवेशकरूनविलासावय

६२

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com